

NM-Oppgave 2025

Programområde: Håndverk, design og
produktutvikling

Fag: Gull- og sølvsmedhåndverk

Skole: Setesdal videregående skole

Forord

Velkommen til Skole NM i Gull – og sølvsmedfaget tirsdag 8. og 9.april 2025. Konkurransen arrangeres i år ved Setesdal VGS avdeling Valle.

Konkurransen i Gull- og sølvsmedfaget går over to dager, og deltagerne har totalt 12 timer til rådighet på å ferdigstille sitt konkurransebidrag.

Skolekonkurransene er et initiativ fra WorldSkills Norway som er den norske delen av det som i dag heter WorldSkills International (WSI). WSI startet som yrkeskonkurranser i Madrid i 1950 i et forsøk på å få opp entusiasmen for yrkesfagene etter annen verdenskrig. Det startet med konkurranser i noen få fag og mellom noen få land i begynnelsen. Norge kom med i 1990. I dag er WorldSkills en verdensomspennende organisasjon med over 80 medlemsland over hele kloden. Skole-VM arrangeres årlig for elever i videregående skole, mens Yrkes-VM (WorldSkills) arrangeres hvert andre år.

Mer info om konkurransene her: <https://www.worldskills.no/yrkeskonkurranser/>

Spørsmål om oppgaven kan rettes til

Jon Terje Hegghaug

jon.terje.hegghaug@setesdal.vgs.no

Mob. 94506951/91152341

Intro til årets tema: Demokrati og demokratiske prosesser

Demokrati, også kalt folkestyre, avstemmer fra styre ved folket, folk, styre og makt ([snl.no, 19.12.2024](https://snl.no/19.12.2024)). Vi er alle deltagere i en global verden som har store miljøutfordringer og overforbruk av ressurser, vi har lokale forhold hvor krig og urettferdighet er fremtredende. I tillegg til dette har vi tids kamper i form av likestilling, feminisme, maskulinitet, rasisme, kapitalisme, fake news, woke osv.

Verden er full av symboler som representerer demokrati. La ditt syn på demokrati og demokratiske prosesser være inspirasjon når du skal lage design for smykkeanheng eller nålen.

Oppgaven som skal løses i skole NM er å lage et anheng eller en nål/brosje ut ifra en ramme der du står fritt til å designe det som skal være på rammen inspirert av demokrati eller demokratiske prosesser.

Forberedelse ved deltagerskolene.

Deltakerne **må utarbeide idéskisser og arbeidstegning** (målsatt) samt **en arbeidsplan** på egne skoler, i forkant av konkurransedagene i Oslo. Det er fritt valg av teknikk for utarbeidelse av arbeidstegning (pc/penn).

NB: 1 uke før konkurransen starter sendes deltageres tegninger + arbeidsplan inn til;

Setesdal VGS avdeling Valle ved Jon Terje Hegghaug, epost
jon.terje.hegghaug@setesdal.vgs.no

Konkurransen strekker seg over 2 dager

Deltagerne har et tidsrom på 2 t. til å orientere seg i verkstedet og installere seg den første konkurransedagen – før konkurransen starter.

[Her finner du Setesdal VGS avdeling Valle](#)

NM-konkurransedag 1

Etter at startsignalet er gått, har deltagerne 6 timer til disposisjon i verkstedet til å jobbe med sitt konkurransebidrag. Alle delementene i sølv må sages ut av medbrakte sølvplater og

sølvtråd. Det er ikke tillatt å benytte seg av halvfabrikata, eller at deler er laget ferdig på forhånd.

NM-konkurransedag 2

Deltagerne har 6 timer til å montere, lodde og ferdigstille sitt smykkeanhang i henhold til egen arbeidsplan. Produktet skal ha en ferdig overflate, som skal være definert (beskrevet) i innsendt arbeidsplan.

Det er påfølgende juryering og prisutdeling samme dag.

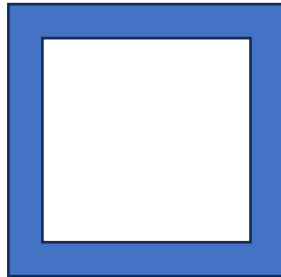
Hovedmaterialet som skal benyttes i konkurransen er 925 S sølv.

Hver deltager må stille med egne vernebriller og eget håndverktøy samt ha med sølv og selvvalgte tilleggsmaterialer. Se detaljert oversikt på s. 8. Materialene kan fremstå i en annen dimensjon (f.eks. vales ned) fra opprinnelige mål, om ønskelig.

Innlevering

Ferdig produkt, med arbeidsplan og tegninger, leveres i sin helhet innen tidsfristen.

Oppgavebeskrivelse og illustrasjon

Ramme skal ha utvendige mål som er 30mm X 30mm

Hjørnene på rammen skal være 90°

Bredden på sidene skal være 3mm og 1mm tykk

Rammen er grunnflaten, som representerer demokratiets grunntanke. Du står fritt til å designe noe som er inspirert av demokrati eller demokratiske prosesser. Designet ditt skal plasseres på rammen slik at anhenget eller nålen er i balanse, men designet må ikke være innenfor rammen. Du står fritt i utforming av et anheng eller nål/brosje.

Smykket skal bestå av følgende elementer

- Ramme med utvendige mål som er 30mm X 30mm og hjørnene skal være 90°
- Fatning for tenkt stein
- Galleri, to eller flere
- Utsaget mønster

Arbeidsoppgaver knyttet til konkurransen

I forkant

- Ideskisser
- Arbeidstegninger (målsatt)
- Arbeidsplan

Under konkurransedagene i Valle

- Lage alle deler som trengs til konkurransebidraget ut ifra plate og tråd i 925S sølv
- Tilpasse, montere, lodde sammen smykket og ferdigstille med overflatefinish

Følgende skal innleveres

- Ideskisser
- Arbeidsplan
- Arbeidstegning
- Ferdig produkt

Oversikt materialer og utstyr for å kunne løse oppgaven

Utstyr og materialer	Medbringes av deltaker	Holdes av arrangør
Tegnesaker og skisseark - Underveis i konkurransen	Tegnesaker etter eget behov	Skisseark
Maskiner, utstyr og håndverktøy	Egne vernebriller og personlig håndverktøy for hver deltager	Fult utrustet verksted Håndverktøy til utlån
Sølv, 925 S	Flatvalset bolt 150mm X 3mm X 1mm Sølv til eget design 1 mm plate – 20 X 145mm 0,8 mm plate – 20 X 40 1mm rund tråd – l. 60mm 3mm rund tråd – l. 40mm Halvfabrikat sjaner, kullekrøll og nål kan medbringes	Slaglodd og flussmiddel

Generelle regler for Skole-NM

Disse reglene er hovedreglene. De enkelte fag kan i tillegg ha fagbaserte regler, men de må ikke være i konflikt med de generelle reglene.

Skole-NM har som hensikt å fremme yrkesfagene og yrkesfaglig kompetanse. Mesterskapet skal skape mestringsglede i trygge, utfordrende og rettferdige konkurranser. Deltagere i mesterskapet representerer sin skole og sitt fag og det forventes positiv adferd av alle involverte. Skolereglementet ligger til grunn for gjennomføring av mesterskapet.

Aldersgrense

Det er ingen aldersgrense, men alle deltakerne må ha elevstatus i videregående skole. Fylkeskommunen er ansvarlig for at deltakere fra eget fylke tilfredsstiller dette kravet.

Krav til deltakelse

Deltakere skal kvalifiseres gjennom lokale/regionale uttak. Ansvar for uttak i eget fylket påligger fylkeskommunen.

Personlig utstyr

Den ansvarlige for konkurransen i hvert fag gir instruks om hvilket utstyr og materiell som skal brukes under konkurransen og hva den enkelte har lov til å ta med for å bruke. Dette sjekkes av dommerne før konkurransen starter. Både deltakere og dommere skal ha nødvendig kunnskap om bruk av påbudt verneutstyr og om HMS-reglene knyttet til arbeidet.

Deltaker har ikke lov til å benytte medbrakt telefon, nettbrett eller tilsvarende, utenom i de fag dette er godkjent på forhånd.

Bedømming

Bedømmingen skal gjøres av nøytrale dommere. På grunn av krav til habilitet skal dommere ikke være lærere, men representanter for prøvenemnder, bedrifter/opplæringskontor/bransje. Det er positivt å trekke inn lærlinger i bedømmingsarbeidet. Det skal være en hoveddommer for hver konkurranse. Antall dommere bestemmes i hvert fag ut fra fagets egenart og behov. Det er medarrangøren som er ansvarlig for å velge ut dommere. Dommernes avgjørelse er endelig, dvs. det er ingen klageadgang.

Tilgang til konkurransearenaen

Konkurransearenaen i hvert fag skal være sperret av slik at uvedkommende ikke kommer inn. Det er kun deltakere og dommere som har lov til å være innenfor sperringene.

Dersom andre ønsker tilgang (eks. presse) skal dette godkjennes av hoveddommer.

Prating til deltakere

Det er ikke lov til å prate med deltakerne under konkurransen. Dersom deltaker trenger å snakke med noen må vedkommende rekke opp hånden, og forklare seg for en av dommerne (denne må være nøytral i forhold til deltaker). Dommerne skal ikke veilede noen av deltakerne under konkurransen. Dersom dommer føler at det er riktig å gi informasjon under konkurransen, skal denne informasjonen gis til alle deltakerne. Dersom noen av deltakerne må på toalettet under konkurransen skal vedkommende følges av en nøytral person.

Ledsagere og lærere skal i størst mulig grad holde seg i bakgrunnen slik at det ikke skapes mistanker om bistand fra sidelinjen. Det vil være vakter som holder øye med dette.

Deltakerne må ikke forstyrres under konkurransen og må ta hensyn til hverandre.

Det vil være oppslag ved hver konkurransearena om fotografering er lov eller ikke (dette kan variere fra fag til fag). Ledsager og deltaker har ikke lov til å prate sammen under pauser og i lunsjen. Det kan være unntak for dette i noen fag. Dette vil bli opplyst før konkurransen starter.

Diskvalifisering

Deltaker kan bli diskvalifisert og bortvises fra konkurransen ved grove brudd på skolens reglement. En slik avgjørelse tas av hoveddommer i samråd med alle dommerne og arrangør. Deres beslutning er endelig.